

TERÖR KRİZE MÜDAHALE YOL HARİTASI

1. ADIM: OKULDA GÜVENLİ ORTAM OLUŞTUR VE OKUL PSİKOSOSYAL, KORUMA ÖNLEME VE KRİZE MÜDAHALE EKİBİ ÇALIŞMALARINI BAŞLAT

1. Gerekli durumlarda alarm çalınarak, okul giriş-çıkışı kontrol altına alınarak okul hızlı bir şekilde boşaltılır ya da öğrenciler hızlı bir şekilde içeri alınır.
2. Toplanma alanı ya da en az riskli ortama gidilir.
3. Öğrencilerin olay yerini görmemesi sağlanır.
4. Görev dağılımı yapılarak yardım ve desteği kontrol edebilecek sistem kurulur ve iç koordinasyon sağlanır.

2. ADIM: PSİKOLOJİK İLK YARDIM YAP VE TÜM ÖĞRENCİLERE DESTEK SAĞLA

1. Olaydan etkilenme durumuna göre en fazla stres yaşayan, etkilenen kişiler belirlenir ve psikolojik ilk yardım hizmeti verilir.

2. Okulda, sınıfta beklemek durumunda olan öğrenciler için isteğe bağlı mümkünse grup dinamiği oluşturularak tüm sınıflara ders dışı etkinlikler (resim çizme, oyun oynama vb.) yapılır.

3. ADIM. RİSK ANALİZİ YAP

1. Devam eden tehdit açısından çevre değerlendirilir.

4. ADIM. TEMEL İHTİYAÇLARI SAĞLA

1. Güvenli bir ortamda emniyette olunması sağlanır. Su ve tuvalet gibi temel ihtiyaçlar karşılanır.

5. ADIM. ACİL DURUM EKİPLERİNİ ARA

1.112 aranır.

6. ADIM. OLAY HAKKINDA İLGİLİ ÜST KURUM BİLGİLENDİRMESİNİ YAP

- 1.Kriz durumu ile ilgili “Bilgi Notu” hazırlanarak Okul Müdürlüğü tarafından İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü’ne gönderilir ve Rehberlik Araştırma Merkezi’ne bilgi verilir.
- 2.Okul Ekibi Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Gözlem Formunu (EK-1) doldurur.Okul Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi Travma/kriz durumunda personel kapasitesi yetersiz kaldığında ve destek ihtiyacı ortaya çıktığında Psikososyal Koruma Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Destek Talep Formunu (EK-2) doldurarak il/ilçe ekibinden destek talep eder.

7. OLAY HAKKINDA ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ, PERSONEL VE VELİ BİLGİLENDİRMESİ YAP

- 1.Bilgilendirme yapılmadan önce topluluk güvenli bir alana toplanır.
 - 2.'Bilgi Aktarım Formu' hazırlanarak imkânlar doğrultusunda (mesaj, basın açıklaması, bilgilendirme panoları vb) bilgilendirme yapılır.
- Bilgi aktarım formu ile yapılan ilk bilgilendirmenin ardından bilgi kirliliğine yol açmamak için en kısa sürede, tüm okul personelinin katılacağı toplantı (olayla ilgili net ve doğru bilginin verileceği) yapılır.

8. ÖĞRENCİLERİN OKULDAN GÜVENLİ BİR ŞEKİLDE AYRILMALARINI SAĞLA

- 1.Öğrencilerin aileleri veya yakınları ile bir araya getirilme işlemi yapılır. Olayın içeriğine göre gerekirse güvenlik açısından öğrencilerin velilerin gözetiminde okuldan ayrılmaları sağlanır.

9. DURUM DEĞERLENDİRMESİ YAP

- 1.Bilgi kirliliğine ve kitlesel heyecana yol açmamak ve en kısa sürede tüm okul personeli ile ortak dil oluşturmak için değerlendirme toplantısı yapılır.
- 2.Görevlerini sürdüremeyecek durumda olan, etkilenmişlik düzeyi yüksek öğretmen ve personel belirlenir ve gerekli yardımı almaları sağlanır.
- 3.Okul Yönetimi ve Okul Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Ekibi işbirliği ile ölen öğrencinin yakın arkadaşları ya da olaydan etkilenme düzeyi yüksek öğrenciler özellikle ilk 24 saat ve sonrasında da izlenir, verilecek destekler planlanır.
- 4.Olaydan birinci derecede etkilenen ve risk altındaki öğrenciler, öğretmenler ve veliler belirlenerek ihtiyaç halinde destek alabilmeleri için gerekli sağlık kurumlarına yönlendirilir.

10. TÜM ÖĞRETMENLERE, İHTİYAÇ DUYULAN SINIFLARDA ÖĞRENCİLERE VE VELİLERE 'TRAVMA SONRASI STRES BOZUKLUĞU BİLGİLENDİRMESİ' YAP

- 1.ÖĞretmenlerin ve öğrencilerin olayla ilgili paylaşımları alınır. ÖĞretmen ve velilere Travma sonrası stres bozukluğu ile ilgili bilgilendirme yazısı dağıtılır. ÖĞrencilere Travma Sonrası Stres Bozukluğu bilgilendirmesi sırasında krizden etkilenme düzeyi yüksek, öncelikli ve bireysel müdahale gerektiren öğrencilerin tespit edilebilmesi iÇin gözlem yapılır ve bu bilgi Rehber Ğretmen/Psikolojik Danışman ile paylaşılır.
- 2.'Psikososyal Güçlendirici Destek Programı' Terör Travması Güçlendirici Etkinlikleri Rehber Ğretmen/Psikolojik Danışman ve/veya İlĖe Psikososyal Koruma nleme ve Krize Müdahale Ekibi tarafından Ğretmen, Ğrenci ve veliye uygulanır.
- 3.ÖĞretmen, Ğrenci ve veliler, ihtiyaÇ halinde destek alabilmeleri iÇin gerekli sağlık kurumlarına yönlendirilir.

11. İZLEME VE DEĞERLENDİRME ĖALIřMALARI İLE OKUL ORTAMINI DEĞERLENDİR VE YENİDEN PLANLAMA YAP

- 1.Ölüm durumunda taziyeleri sunmak, cenaze töreninin detaylarını öğrenmek, okulun yapabileceklerini ve diğer öğrencilere okul olarak hangi bilgilerin verilebileceğini sormak üzere vefat eden öğrencinin ailesi ile iletişime geğilir.
- 2.Olay günü okula gelmemiş öğrenciler tespit edilir.
- 3.Okul Psikososyal Koruma nleme ve Krize Müdahale Ekibi Okulda yaşanan travma/kriz durumlarına yönelik gerĖekleřtirilen krize müdahale Ėalıřmalarına Psikososyal Koruma nleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Ėalıřma Raporu'nu (EK-3) doldurarak Okul Müdürlüğü aracılığıyla İlĖe Milli EĞitim Müdürlüğü'ne gönderir.
- 4.Okul Psikososyal Koruma nleme ve Krize Müdahale Ekibi travma/kriz durumlarına yönelik gerĖekleřtirdiĖi Ėalıřmalar sonunda gerekli izleme ve değerlendirmeyi yapar, Psikososyal Koruma nleme ve Krize Müdahale Hizmetleri İzleme Formu'nu (EK-4) doldurarak Okul Müdürlüğü aracılığıyla İlĖe Milli EĞitim Müdürlüğüne gönderir.

HATIRLATMALAR:

Okulda güvenli ortam oluştururken kriz alanının güvenliğinden emin olunamıyorsa alana girilmemelidir.

Psikolojik ilk yardım yapılırken ayrımcılığa veya şiddete maruz kalma riski olanlar için ayrıca güvenlik önlemleri alınmalıdır.

Risk analizi yapılırken olayın niteliğine göre dezavantajlı grupların (etnik farklılık, engelli öğrenciler, küçük yaş grupları) güvenliği sağlanmalıdır.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ve Rehberlik Araştırma Merkezi'ne yazılı bilgi verilmesi sürecinde 'Bilgi Notu' formu kullanılmalıdır. Yaşanan sürece ilişkin bilgi tek kaynaktan, net ve yorumsuz verilmelidir.

Olay hakkında öğretmen, öğrenci, personel ve veli bilgilendirmesi yapılırken Bilgi Aktarım Formu'na yazılacak bilgilerin yoruma açık olmamasına, anlaşılır, doğru ve net bir biçimde hazırlanmasına dikkat edilir. Gerektiğinde hazırlanan metin basın bildirisi olarak da kullanılabilir ve okul web sitesinde yayınlanabilir.

Veli bilgilendirilmesinden önce eğer varsa ölen öğrencinin ailesine ait telefon numaralarının okul SMS sisteminden mutlaka çıkarılması sağlanmalıdır.

Öğrencilerin okuldan güvenli bir şekilde ayrılmaları sağlanırken velilerine ulaşılamayan öğrenciler olabilir. Öncesinde öğrencinin sorumluluğunu alacak diğer kişilerin iletişim bilgilerine sahip olmak önemlidir.

Aile cenaze törenine okulun katılımını istemiyor ya da ölüm şeklinin açıklanmasını istemiyor olabilir'. Bunun gibi özel durumlar söz konusu olabileceği için vefat eden öğrencinin ailesi ile iletişime geçilerek onların istekleri gözetilmelidir.

Olay günü okula gelmemiş öğrencilere bilgilendirme ve müdahale gerekebilir.

Olayın ertesi günü yapılacak sabah töreninde okul idaresi, ölümle ilgili duygularını basit ve diğer öğrencilerin duygu dünyasını dikkate alarak ifade etmelidir.

Okulda rutin işleyişe mümkün olduğunca çabuk dönülmesi ve normal müfredata devam edilmesi sağlanmalıdır.

Yazımızda belirtilen ek formlara aşağıdaki link üzerinden ulaşabilirsiniz.

https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_04/11165830_psikososyal_koruma_Ynleme_krize_mYdahale_hizmetleri_yYnergesi.pdf

KAYNAKLAR

Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Yönergesi, MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2019.

Okul Temelli Psikososyal Koruma Önleme Ve Krize Müdahalede Bir Yol Haritası,2021
https://cankayaram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/06/06/119806/dosyalar/2021_11/29114437_Okul-Temelli-Psikososyal-Koruma-Onleme-ve-Krize-Mudahalede-Bir-Yol-Haritasi.pdf?CHK=1552e1856a1107fb84f9a35c9ff61197